

Til nyvalgte kommunepolitikere

Deres ref.

11/56

1.12.2011

Åpent brev til nyvalgte lokalpolitikere om kriminalitetsforebygging generelt og om rus/vold og alkoholpolitikk

Gratulerer med det viktige og ansvarsfulle vervet som kommunepolitiker! Du har mulighetene til å påvirke bo- og levestandardene i din kommune på en positiv måte. En viktig oppgave er å skape trygge lokalsamfunn. I en slik sammenheng foregår det også en debatt om rus/vold og alkoholpolitikk. Det er framlagt forskningsarbeid om sammenhenger mellom bevillingspolitikk og alkoholbruk på den ene siden og om skadevirkninger og kriminalitet, særlig vold, på den andre. KRÅD har i lang tid arbeidet med alle former for kriminalitetsforebygging. De siste årene har KRÅD også vært sterkt opptatt av å forebygge vold i forbindelse med rus.

1. Om KRÅD

Det kriminalitetsforebyggende råd – KRÅD – er regjeringens spesialorgan i spørsmål som har med kriminalitetsforebygging å gjøre, særlig blant barn og unge. Vi tror ikke at politiet alene kan skape trygge kommuner gjennom å forebygge kriminalitet. Skal en oppnå dette, må det skje gjennom for det første samarbeid på tvers av organer, etater og profesjoner, og for det andre en god koordinering av innsatsen. For å hjelpe kommunene med dette samarbeids- og koordineringsarbeidet har vi utviklet SLT (Samordning av lokale, kriminalitetsforebyggende tiltak). Dette er en modell som etablerer effektive rutiner for koordinering av samarbeidet mellom blant andre politi, skole, barnevern, og helsesektoren. Nesten 200 kommuner arbeider i dag etter denne

modellen.

KRÅD har i 2011 disponert 13 millioner kroner som er utbetalt til kommuner i stimuleringsstilskudd for å drive rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid etter SLT-modellen. Tilskuddet er en stimulanse til oppstart og drift de tre første årene. Mer om tilskuddsordningen kan du lese på www.kråd.no.

2 Alkohol og voldskriminalitet

Omfanget av kriminalitet og uro nettene før lørdag og søndag gir mange steder store utfordringer for politi, helsevesen og lokalsamfunn.

KRÅD mener – i tråd med forskning på feltet – at et viktig tiltak for å endre på den klart uønskete utviklingen i helgenettene, er at tidene for skjenking av alkohol reduseres sammenliknet med i dag. Dette er også anbefalingen i en ny studie fra Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS). Studien viser at lengre skjenketider gir mer vold. Den samme studien viser også til omfattende, internasjonal forskning. I studien, som tar for seg erfaringene med å øke eller redusere skjenketidene i 18 norske byer, viser SIRUS at det registreres 17 prosent flere voldstilfeller for hver time skjenketiden økes etter klokken 01.00. Tilsvarende ble det 17 prosent færre tilfeller ved en times reduksjon i skjenketid. Mer om dette kan du lese på www.sirus.no.

Vi vet også at over halvparten av alle menn med voldsskade blir behandlet mellom lørdag og søndag, de fleste fra midnatt til klokken 04.00. For kvinner skjer 40 prosent av voldsskadene i helgene. Det er tall fra Oslo legevakt som viser dette. Skader som kommer i tillegg er overgrep, fallskader og trafikkulykker i alkoholrus.

KRÅD oppfordrer derfor til en ansvarlig, gjennomtenkt alkoholpolitikk som bidrag til trygghet for alle.

3. Ansvarlig skjenkepolitikk

Et annet tiltak for å snu en klart uønsket utvikling i helgenettene, er gode og omfattende kontrollrutiner av skjenkestedene, inkludert et sanksjonssystem som sikrer forutsigbarhet, likebehandling og forsvarlig saksbehandling. Dette er et politisk ansvar. Det er et politisk ansvar, i samarbeid med skjenkestedene, å sørge for at det ikke foregår overskjenking, skjenking til mindreårige og rusrelatert vold. En rekke kommuner har derfor engasjert seg i det forebyggende programmet Ansvarlig vertskap: www.helsedirektoratet.no/ansvarligvertskap

I mange kommuner sier man at skjenkebevilling skal være «lett å få, men også lett å miste» ved brudd på skjenkebestemmelsene. Det er viktig at kontrollene gjennomføres med god kvalitet som fanger opp skjenking både av mindreårige og overskjenking. Det er derfor viktig at din kommune har en god salgs- og skjenkekontroll.

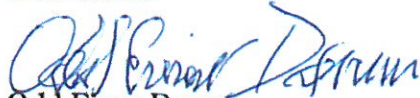
4. Alkoholpolitisk handlingsplan

Etter alkoholloven §1-7d, er alle kommuner pålagt å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan i hver kommunestyreperiode. Fristen for dette er 1. juli 2012. I mange kommuner er denne alt lagt ut på høring. I planen er det ofte naturlig å se alkohol- og narkotikapolitikken i sammenheng. En god plan bør beskrive og vurdere rusmiddelsituasjonen i kommune. Ut fra denne bør den inneholde mål og strategier etterfulgt av konkrete tiltak. Sosial og helsedirektoratet har laget en veileder for kommunal, rusmiddelpolitisk handlingsplan. Her kan du lese mer om denne: www.helsedirektoratet.no.

Et annet viktig verktøy for lokalpolitikere er opptrappingsplanen for rusfeltet. Innsatsen må også ses i sammenheng med gjennomføringen av samhandlingsreformen, med vekt på forebyggende tiltak i all kommunal tjenesteyting. En nylig vedtatt lov som også er relevant for kommunenes alkoholpolitikk, er Folkehelseloven, som trer i kraft 1.1.2012. Her vektlegges det at kommunen skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, og at alkoholpolitikken er ett virkemiddel for å gjøre dette.

KRÅD ønsker en utvikling der foreldre, politi, barnevern, skole- og helsesektor skal samarbeide godt om viktige oppgaver som berører hverdagen for mange.

Med hilsen

Odd Einar Dørum
rådsleder

Erik Nadheim
direktør